

การวิจัยเพื่อสนับสนุนการกำจัดและปลอดโรคเรื้อน อย่างยั่งยืนของประเทศไทย

Research to support the elimination and sustainable eradication of leprosy in Thailand

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) นายแพทย์ธีระ รามสูต

ประธานมูลนิธิราชประชาสมาสัย ในพระบรมราชูปถัมภ์
ที่ปรึกษาสถาบันราชประชาสมาสัย

DOI: 10.14456/jrpsi.2024.1

คำสำคัญ: การวิจัย, โรคเรื้อน

บทนำ

โรคเรื้อนเคยเป็นปัญหาสาธารณสุขสำคัญของประเทศไทย แต่ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงรับโครงการควบคุมโรคเรื้อนเป็นโครงการตามแนวพระราชดำรินับแต่ปี 2499 ส่งผลให้องค์กรต่างประเทศ เช่น WHO, Unicef มูลนิธิช่วยโรคเรื้อนจากญี่ปุ่น เยอรมนี เนเธอร์แลนด์ ฯลฯ หลังไหลให้ความช่วยเหลือสนับสนุนอย่างท่วมท้น แต่โครงการก็ยังไม่สามารถประสบความสำเร็จในเป้าหมายสุดท้ายของการปลอดโรคเรื้อนตามเป้าหมาย ปี 2573 ของ WHO ได้ จากปัญหาได้อย่างมีความท้าทายเกี่ยวกับการพยายามค้นหาและตรวจรักษาผู้ป่วยใหม่ ซึ่งมีแนวโน้มพบในแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานมากขึ้น รวมทั้งการป้องกันแพร่ติดต่อ แพร่กระจาย และการลดการตีตราผู้ป่วยในสังคม การวิจัยตามหัวข้อนี้จึงเป็นบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้ประเทศไทยปลอดจากโรคเรื้อนอย่างยั่งยืน

ความสำคัญของการวิจัยโรคเรื้อน

การวิจัยเกี่ยวกับโรคเรื้อนช่วยให้เราเข้าใจกลไกการเกิดโรค การแพร่โรคและกระจายโรค รวมทั้งการป้องกันควบคุมโรคได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาวิธีการรักษาใหม่ๆ และสร้างมาตรการป้องกันที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นอย่างเหมาะสมและยั่งยืน เช่น การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการแพร่กระจายของโรค การตรวจสอบวิธีการวินิจฉัยโรคที่แม่นยำและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการออกแบบนโยบายลดการตีตราในสังคม ฯลฯ

หัวข้อสำคัญที่ควรวิจัย

1. การพัฒนาเทคโนโลยีการวินิจฉัยโรคที่แม่นยำและรวดเร็ว

การวินิจฉัยโรคเรื้อนในระยะเริ่มแรกมีความสำคัญอย่างยิ่งในการลดการแพร่กระจายของโรค การวิจัยเกี่ยวกับเทคโนโลยีการตรวจวินิจฉัย เช่น การใช้เทคโนโลยีและเทคนิคทางพันธุกรรม การพัฒนาเครื่องมือทางห้องปฏิบัติการที่สามารถใช้งานได้ในพื้นที่ห่างไกล ช่วยเพิ่มโอกาสในการรักษาและป้องกันการแพร่เชื้อ

2. ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการแพร่กระจายของโรค

การศึกษาปัจจัยเสี่ยงในชุมชน เช่น สภาพความเป็นอยู่ การเข้าถึงบริการสุขภาพ และพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน จะช่วยให้สามารถออกแบบการเฝ้าระวังควบคุมโรคเรื้อรังที่เหมาะสม สำหรับพื้นที่ที่มีความชุกสูงต่ำหรือปลอดโรคเรื้อรังที่ต้องเฝ้าระวังต่อไป

3. ผลกระทบทางจิตใจและสังคมของผู้ป่วยโรคเรื้อรังและผู้ได้รับผลกระทบจากโรคเรื้อรัง

การวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของจิตใจ เช่น ความเครียดและภาวะซึมเศร้า รวมถึงการตีตราทางสังคมและการถูกเลือกปฏิบัติ สามารถช่วยสร้างแนวทางการสนับสนุนผู้ป่วยและครอบครัว เพื่อให้พวกเขากลับมาคืนชีวิตสู่สังคมใหม่ ด้วยการมีสิทธิและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ที่ได้รับการยอมรับและได้รับการดูแลเยี่ยงประชาชนทั่วไปให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

4. การพัฒนานโยบายสุขภาพที่ยั่งยืน

การวิจัยเชิงนโยบายที่ครอบคลุมประเด็นและจัดสรรทรัพยากร การบริหารจัดการระบบสุขภาพ และการสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรต่างๆ ทั้งในชุมชนปกติและชุมชนนอกนิคมโรคเรื้อรังเดิมที่สลายหลอมรวมเป็นหมู่บ้านปกติที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลอยู่ ฯลฯ จะช่วยให้ประเทศไทยสามารถกำจัดและปลอดโรคเรื้อรังได้สำเร็จในระยะยาวอย่างยั่งยืน

5. การพัฒนาใหม่ๆ สำหรับการรักษาโรคเรื้อรัง

ควรครอบคลุมทั้งมิติทางการแพทย์ ชีววิทยาและสังคม ซึ่งสามารถนำไปต่อยอดเพื่อการวิจัยที่เป็นประโยชน์ในอนาคตศึกษา และพัฒนาสารออกฤทธิ์ที่สามารถใช้รักษาโรคเรื้อรังอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดผลข้างเคียงและปัญหาการดื้อยาจากยาเดิม

6. การวิเคราะห์พื้นที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเรื้อรัง

สำรวจปัจจัยทางพันธุกรรมที่ส่งผลต่อโอกาสในการติดเชื้อโรคเรื้อรังและพัฒนาการของโรค

7. การศึกษาระบบภูมิคุ้มกันของผู้ป่วยโรคเรื้อรังและผู้สัมผัสโรค

วิจัยเกี่ยวกับการตอบสนองของระบบภูมิคุ้มกันในระยะต่างๆ ของโรค เพื่อพัฒนาแนวทางการรักษาและป้องกันที่เหมาะสม

8. ความเชื่อมโยงระหว่างโรคเรื้อรังกับปัญหาสุขภาพ

ศึกษาผลกระทบของโรคเรื้อรังต่อสุขภาพจิตของผู้ป่วยที่ได้รับผลกระทบจากโรคเรื้อรัง และพัฒนาการบำบัดทางจิตใจร่วมกับการรักษา

9. ประสิทธิภาพของมาตรการการคัดกรองโรคเรื้อรังในชุมชนที่มีความเสี่ยง

ประเมินวิธีการคัดกรองและเฝ้าระวังโรคในกลุ่มประชากรเสี่ยง ในพื้นที่ที่ยังมีการแพร่เชื้อรุนแรง เช่น พบผู้ป่วยใหม่ในเด็ก แรงงานต่างด้าว ประชาชนด้อยโอกาสในพื้นที่ ฯลฯ เพื่อเร่งรัดค้นหาผู้ป่วยใหม่ตั้งแต่ในระยะแรก และรักษาตั้งแต่ต้น

10. การพัฒนาวัคซีนป้องกันโรคเรื้อน

ศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างวัคซีนเพื่อป้องกันการติดเชื้อ Mycobacterium Lepae

11. ผลกระทบของปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจต่อการควบคุมโรคเรื้อน

วิเคราะห์บทบาทของปัจจัยเหล่านี้ต่อการเกิดโรค การรักษาและการป้องกัน

12. ความสัมพันธ์ระหว่างโรคเรื้อนและโรคอื่นๆ

เช่น การติดเชื้อ HIV วัณโรค หรือโรคเบาหวาน เพื่อหาแนวทางรักษาที่ครอบคลุมมากขึ้น

13. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการติดตามและจัดการผู้ป่วยโรคเรื้อน

ศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้ Application หรือระบบ AI ในการเฝ้าระวังโรค ติดตามผลการรักษา และให้คำแนะนำ

14. ความเข้าใจและทัศนคติของประชาชนต่อโรคเรื้อน

วิเคราะห์ความรู้ทัศนคติและการตีตราทางสังคมที่มีต่อโรคเรื้อน เพื่อพัฒนาการณรงค์ให้ความรู้

แนวทางของการดำเนินการวิจัย

1. การสร้างเครือข่ายวิจัย

สถาบันราชประชาสมาสัย และสำนักงานป้องกันควบคุมโรคเขตต่างๆ ของกรมควบคุมโรค และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด การแสวงหาความร่วมมือในการวิจัยร่วมหรือในการสนับสนุน จากสถาบันการศึกษา องค์การภาครัฐ และภาคเอกชน จะช่วยสร้างเสริมการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการวิจัย

2. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และการเรียนรู้ของเครื่อง Machine Learning สามารถช่วยในการวิเคราะห์แนวโน้มการวางแผนเชิงกลยุทธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทสรุป

การกำจัดโรคเรื้อนและปลอดโรคเรื้อนอย่างยั่งยืน ไม่เพียงแต่ต้องอาศัยความพยายามในด้านสาธารณสุขเท่านั้น แต่ยังต้องการการสนับสนุนการวิจัยที่ครอบคลุมและหลากหลาย การพัฒนานวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การสร้างสังคมที่ยอมรับและสนับสนุนผู้ป่วยโรคเรื้อน ผู้ได้รับผลกระทบจากโรคเรื้อนจะเป็นกุญแจสำคัญ ในการทำให้ประเทศไทยปลอดโรคเรื้อนได้ในระยะยาวอย่างสำเร็จ และยั่งยืนตามเป้าหมายของ WHO

หากนักวิจัยสามารถขับเคลื่อนการวิจัยที่มีคุณภาพ และนำผลการวิจัยมาใช้ในเชิงปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเทศไทยย่อมจะสามารถกำจัดโรคเรื้อนได้สำเร็จและปลอดโรคเรื้อนอย่างยั่งยืน เสริมสร้างสุขภาพที่ดีให้กับประชาชนอย่างยั่งยืน สมดังพระราชดำริและพระราชปณิธานของในหลวงรัชกาลที่ 9 ผู้ทรงคุณอันประเสริฐ